Ч. 277 (12.643). Львів, субота 13. грудня 1930. Poczt. opłata zan. ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і Адміністрація Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Четвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і Канаді, Франції, Голяндії, Бельгії 25 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 15 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол. — Зміна адреси зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

„Стабілізація“ шкільництва.

Львів, 11. грудня 1930.

Кожний нарід, як слід визнається в законах життя, ставить школу в угол своїх справ. Зірно придержуються цеї засади поляки, і то адавен-давна. Яких зусиль добували вони для своєї рідної школи, скільки моральних і матеріяльних жертв вони принесли для тої ідеї, які величаві успіхи осягнули вони на цій ділянці своєю посвятою й послідовністю, — про це у нас треба безумовно знати бодай в інтелігентських кругах. Не меншу вагу кладуть вони й сьогодня на школу. Тому їх „Т. Ш. Л.“ не ліквідується, але поширює свою діяльність, тому число державних народніх польських шкіл з року на рік зростає.

Ще в часі признання Сх. Галичини Польщі мали українці на зах. землях 3.120 українських державних народніх шкіл, які остали з бувшої Австрії, а на північно-західніх землях були створені урядом УНР. Наслідком ріжних практик, яких допускалися накаазні громадські комісарі, вчителі, інспектори, ба й — хто хотів і міг, це число падало мало не щодня. На домагання українців, щоб дати українську школу, приходила відповідь, що їхнього домагання не можна сповнити „задля недостачі закону про закладання й удержання вселюдних шкіл для національних і релігійних меншин Річипосполитої Польської“ (рішення Кураторії Льв. Шк. Округи з 7. XI. 1923 р. ч. 34191/I. O. C. на домагання львівських українців у справі розділу мішаної школи ім. Шашкевича у Львові).

Весь нарід нетерпеливо вижидав закону, який нормував би й права українців до власної, національної школи. А за той час число українських державних народніх шкіл так нагально котилося, що 1. грудня 1925 р. виносило всього 1.055 та 1884 польсько-українських (утраквістичних).

Відбулося чимало нарад ріжних знавців і нарешті вродився на арені варшавського сойму той закон з 31. липня 1924 р. Та він був відразу такий несимпатичний, що українські й білоруські посли, не маючи змоги його звалити чи хочби змінити, вийшли підчас його ухвалювання остентаційно з салі. Цей то закон постановляє у 3. арт., що в громадах, які мають 25 проц. українського населення, буде запевнена дітям наука в матірній мові, оскільки батьки предложать таке домагання за 40 дітей у шкільному віці, під умовиною, що з тої громади не вплинуть домагання батьків 20-ох дітей за польською школою.

Цілий цей закон ніде не передбачував, коли такі домагання батьків мають бути предложені. Окресляв це щойно розпорядок міністра освіти з 7. січня 1925 р. (Дв. З ч. 3. поз. 33) в арт. 9. Там сказано, що такі заяви можна вносити протягом цілого року до кінця грудня, а виїмково на рік 1925 визначено остаточний речинець до 31. березня.

Український нарід взявся з повним завзяттям до використання постанов закону. Протягом розмірно короткого часу внесено серед найбільш несприятливих умовин 300.000 писемних домагань за українською народньою школою. Дивним дивом — по такому успішному „шкільному плебісциті“ число українських шкіл в р. 1926-7 упало на 925. Почалися рекурси проти такого вирішення, а їх наслідок був той, що в р. 1927-8 число українських шкіл зійшло на 774. В р. 1928—30, коли українці, зневірені в силу закону, брали собі за легко справу шкільного плебісциту, вношено з українських громад часто зовсім протизаконно по 20 заяв за польською державною школою. На підставі тих заяв перемінювано дальше утраквістичні народні школи на польські, а українські на утраквістичні або й польські. І ось начальник національного відділу при політичному департаменті міністерства внутр. справ, п. Сухенек, міг заявити перед представниками заграничної преси, що тепер є в Польщі 716 українських народніх шкіл, а 1794 утраквістичних.

Одначе заковика була в цьому, що § 9 міністерського виконного розпорядку допускав можливість щороку вносити деклярації за переміною шкіл. Аби цього не було, вийшов отсе на днях розпорядок Президента держави в тій справі з 29. XI. 1930 р., який появився в „Дневнику Законів“ з 2. XII. 1930 ч. 82 під поз. 644. На підставі того розпорядку додається в арт. 3. закону з 31. VII. 1924 такий уступ:

„*Змінити мову навчання можна не скорше, як по 7 роках, числячи від дати управосильнення останнього оречення, що устійнило мову навчання в даній школі*“.

Цей розпорядок входить у життя з днем проголошення.

Ось і „стабілізація“ народнього державного шкільництва. Треба тільки дивуватися, чому то спиненося саме на кабалістичному числі 716 українських шкіл, коли таким самим шляхом можна було стиснути його ще більше в долину...

При кінці завважимо, що розпорядок Президента держави має силу закону і зносить „виконний розпорядок“ міністра освіти. Хто й коли могтиме знести „стабілізаційний“ додаток у теперішніх умовинах?

За відбудову й розбудову.

З краєвої анкети Центросоюзу.

В днях 6. і 7. грудня відбулася в кімнатах Центросоюзу у Львові господарсько-кооперативна анкета представників Повітових Союзів Кооператив. Анкета була заступлена всіми членами Центросоюзу за виїмком представників Повітових Союзів з Тернополя, Скалату, Теребовлі, Бродів і Городенки. Щораз більша господарська скрута і в добавку останні події змушують кооперативний провід призадуматися добре над тим, яких засобів треба ужити та який напрям праці надати цілому кооперативному рухові, щоби кооперація перетрівала скруту й завдавані удари та щоби стала ще сильнішим чинником уздоровлення нашого господарського життя. Тому й не диво, що участь на нараді була дуже численна.

Як гості брали в анкеті увесь час участь представники РСУК, Нар. Торговлі, Маслосоюзу і Сільського Господаря.

Анкетою проводив голова Надз. Ради Центросоюзу пос. Луцький. Про фінансове положення Центросоюзу і його підбудови — Повітові Союзи та про розбудову споживчого відділу виголосив реферат дир. Ю. Шепарович; про намічення праці галянтерійного і зелізного відділу дир. І. Мартюк, а про вагу і плян розбудови кооперації в напрямі двигнення продукції і зорганізування перерібки та збуту сільсько-господарських плодів агроном М. Творидло. Наскрізь річева дискусія стояла в обох днях нарад на високому рівні. Це доказ зрозуміння завдань кооперації під нинішню хвилю. Вислід стверджених фактів і постанов скристалізувався в ось-таких точках:

1) Анкета звертає увагу українському громадянству на те, що господарська скрута не кінчиться, а навпаки: буде поглиблюватися щораз більше.

2) На тлі цієї скрути впливають всілякі чинники пляново на повалення нашої кооперації, вдаряючи головно в її торговельну ділянку.

З поданих вище причин є необхідна якнайбільша обережність кооперації у всіх її починаннях, тому: а) анкета одобрює і приймає до відома заходи Ревізійного Союзу Українських Кооператив у справі страт, нанесених останніми подіями; б) анкета одобрює нову кредитову політику Центросоюзу до Повіт. Союзів, яка опирається на обмеженні кредитів, скріпленні гарантії вінкуляціях, установлюванні контролі та на рішучому стяганні зобовязань; в) зокрема анкета уважає за правильний шлях рішучі кроки Центросоюзу щодо стягання довгів за допущені Повіт. Союзами до протесту векслі.

3) Анкета приймає до відома ново намічені підстави і шляхи співпраці Центросоюзу і Народньої Торговлі.

4) Анкета висказується за розважною фузією менших Повітових Союзів для створення великих районових, з огляду на більшу їх рентовність і на кращу технічну обслугу місцевих кооператив.

5) Анкета стверджує, що господарська скрута й упадок цін на хліборобські плоди загрожують селу руїною, тому кооперація, беручи це під увагу, поручає кооператорам доложити зусиль, щоби цьому запобігти. Саме тому анкета стверджує, що налаштування збуту сільсько-господарських продуктів є сьогодні життєвою конечністю для розбудови села й кооперації.

6) В тій цілі анкета уважає вказаним звер-

Wyciąg z protokolu wspolnego z dnia 5. grudnia 1930 r. Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 264 czasopisma „Dilo“ z daty Lwów dnia 21. listopada 1930 r. do sygn. VI I. Pr. 396/30 na posiedzeniu niejawnem w dniu 5. grudnia 1930 r. po wysluchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: I. uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 26 listopada 1930 r. przez Prokur. Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Dilo“ Nr. 264 z daty Lwow dnia 21 listopada 1930 r. zawierającego: 1. 1) w artykule pt. „ ewizji i aresztowania“ w całości — znamiona występku z § 308 uk., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzial. redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17 grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 Dzpp. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. II. Uchylić natomiast konfiskatę dokonaną dnia 26. XI. 1930 r. przez Prokuratora Sądu okręg. we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo“ Nr. 264 z dnia 21. XI. 1930 r. w artykule pt. „Polski wybory i italijska presa“ w ustępie od słów „Na takij“ do „ ilsuďskoho“. Uzasadnienie: Ad I. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustępów ma na celu szerzenie fałszywych wieści o aresztowaniach i rewizjach na terytorium województwa lwowskiego i tendencyjnem zestawieniem przyczyn tychże zaniepokoić publiczne bezpieczeństwo, co odpowiada znamionom występku z § 308 uk. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Ad. II W artykule powyższym nie można dopatrzyć się znamion jakiegokolwiek czynu karygodnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

Za zgodność: Cipanowicz
starszy sekretarz.

Wyciąg z protokolu wspólnego z dnia 5. grudnia 1930 r. Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 265 czasopisma „ ilo“ z daty Lwów dnia 28 listopada 1930 r. do Syg. VI. I. Pr. 397/30 na posiedzeniu niejawnem w dniu 5 grudnia 1930 r. po wysłuchaniu zdania rokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: I. uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 27. listopada 1930 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Dilo“ Nr. 265 z daty Lwów dnia 28 listopada 1930 r. zawierającego: 1) w artykule pt. „Zasadnyczi reczi“ a) w ustępie od słów „maty peredusim“ do słów „idei“ znamiona zbrodni z § 65a) uk. zarządzić zniszczenia całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII 1862 Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. II. Uchylić natomiast dokonaną dnia 27. XI. 1930 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo“ Nr. 265 z dnia 28. listopada 1930 r. w artykule pt. „Sumerky bożkiw“. Uzasadnienie: I. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustępów artykułów ma na celu wywołać wzgardę i nienawiść przeciw jednolitemu związkowi Rzeczypospolitej przez szerzenie haseł separatystycznych, co odpowiada znamionom zbrodni z § 65a) uk. Według §§ 487, 489, 493 pk., oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione — II. W artykule tym nie można dopatrzyć się znamion jakiegokolwiek czynu karygodnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

Za zgodność: Cipanowicz
starszy sekretarz.

нути видатніше діяльність кооперації в напрямі зусиль для побільшення техніки продукції як щодо її масовости, так і щодо дешевости й якости.

7) Анкета звертається до всього українського громадянства, а зокрема до інтелігенції, з закликом до ще більшої чинної співучасти в кооперації, як у ділянці двигнення техніки продукції, так і збуту.

8) Анкета визнає конечність ще більшої співпраці кооперації з організацією Т-ва „Сільський Господар“, як організацією для ширення сільсько-господарської культури, а зокрема уважає конечною співпрацю з його агрономами і вишколювання фахового персоналу, як інструкторів для перерібки сирих плодів і підготовки їх згідно з потребами і побажаннями торговельних ринків.

9) Для підготовлювання кооператорів у цьому напрямі уважає анкета за вказане подавати більше ніж досі відомостей в пресі з цих областей, а зокрема вплинути на часопис „Сільський Господар“, щоби посвячував більше місця питанням техніки в перерібці і збуті сільсько-госп. продуктів.

10) З огляду на те, що розбудова збуту є злучена тісно з розбудовою власного кредиту, анкета взиває Повітові Союзи Кооператив, щоб вони ще більше поглибили працю для поширення українських райфайзенських кас.

Знесення конфіскат.

Окружний суд у Львові на засіданні в дні 5. грудня 1930 р. ухилив конфіскати „Діла“ чч. 264 і 265.

В ч. 264 ухилено конфіскату отсього уступу в статті „Польські вибори й італійська преса“:

„На такій поверховній точці „перемоги принципу авторитету“, — такій близькій фашистівській ідеольогії, сходяться в своїй оцінці майже всі італійські часописи. Майже... але не всі. Вважаємо потрібним зазначити голос і більш вдумчивого римського „Корієре“, який пише:

„Перемогу, що її здобув маршал Пілсудський, треба визначити як перемогу виключно виборчу і парляментарну; ми сказали би навіть, що того дня маршал виграв бій, але не війну. Становище залишається таке саме, яке було й раніше: бльок опозиційних партій, все живих і активних, ворожих урядові і взаємно між собою ворогуючих, — і урядова більшість, що склалася завдяки виборчим заходам, типовим для найбільшого упадку парляментаризму: масовим арештам провідників опозиції і стероризуванням виборців. Епізод, що про нього оповідають в такою втіхою, про те, як цілі містечка йшли на вибори компактною групою з оркестрою на чолі і відкритими записками до голосування, щоправда досить мальовничий, але й пророчистий...

„Тому мусимо ствердити — продовжує автор статті, — що політика Пілсудського далеко ще не здобула широких мас населення. Переміг уряд зі своїм силовим апаратом, — а не маршал Пілсудський зі своєю великою програмою морального відновлення нації. І цей факт ми взажаємо потрібним особливо підкреслити, бо занадто часто чуємо в останні часи зі сторінок певної закордонної преси про „фашистівські методи“ маршала Пілсудського“.

В ч. 265 „Діла“ в статті О. Ковалевського п. з. „Сумерки божків“ ухилено конфіскату вступу тої статті:

„Події останніх місяців, що, як стихійне нещастя, пронеслися на всіх українських землях під Польщею, почінаючи від відомої акції й кінчаючи виборами, — відтягнули увагу українського громадянства від тих політичних процесів на Заході і Сході, що мають велике світове значіння і що, без сумніву, затяжать — рано чи пізно — і на українській справі.

„Полишаю наразі на боці події західно-европейські, що, не зважаючи на заогнення міжнародніх відносин і погіршення господарчої ситуації, мають стабілізований характер. Щоправда, ревізія Версайського договору набирає вже всіх рис **актуальности.** Несправедливість мирових трактатів стає очевидною. Все сміливіше прокладає собі шлях та думка, що европейську рівновагу в межах, усталених на світовій конференції дванацять років тому, утримати на довший час не дасться. Ця думка, що була досі пересвідченням переможених, стає поступово й переконанням переможців.

„Та зміни, що мають прийти на терені Західної Европи, підготовляються в **еволюційний спосіб.** Їх попереджує дискусія, нівелює — Ліга Націй, опреділює — той чи інший ступінь господарчої кризи“.

ЗА ОКЕАНОМ.

Українські поселенці в Бразилії.

Бразилійський часопис „А Република“ помістив статтю про українців. У статті написано, що в провінції Парана в Бразилії живе тепер 60.000 українців, з яких 90 проц. займаються хліборобством. Головна організація тих українців — це „Український Союз у Бразилії“ з осідком у Порто Уніоу, де й виходить часопис „Український Хлібороб“ вже 7 років. Другий часопис, католицька „Праця“, виходить у Прудентополісі. Українці концентруються в околицях міст Іраті, Ітапара, Маллет, Дорізон, Вера Гварані, Прудентополіс, Ріо Кляро, Уніоу да Вікторія, Жанлага, Круз Машадо, Антоніо Олінто і Гваупіра. В „Союзі паранських рільників“ заступає „Український Союз“ Іван Тимцьо. „Український Союз“ задумує зорганізувати українців-поселенців у 12 рільничих організацій та приступити до „Союзу паранських рільників“, щоб одержати деякі допомоги від уряду, призначені для того Союзу.

Посол Лучкович про ситуацію в Канаді.

Урядовий орган Злучених Фармерів Альберти за жовтень 1930 містить довшу статтю посла Михайла Лучковича про теперішнє економічне положення в Канаді. У своїй статті п. Лучкович між іншим пише, що кілька нових законів домініяльного уряду Канади не врятують панующого тепер безробіття, ані навіть зміна тарифи не направить ситуації. Коли сьогодня настали важкі часи в цілому світі, то годі сподіватись, аби домініяльний уряд двотижневим засіданням привів Канаду до добробуту. Всеж таки посол Лучкович вірить, що коли палата послів збереться на регулярні засідання, тоді можна буде справу як слід розглянути і при добрій волі послів з ріжних партій можна буде прийти до порозуміння та найти якийсь спосіб на поправу положення.

Нова газета.

В Едмонтоні, Альберта, в Західній Канаді, став виходити новий український тижневик „Новий Шлях“.

Новий український лікар в Ню Йорку.

В Ню Йорку відкрив лікарський офіс молодий український лікар д-р Юрій Андрейко, при 153 Евню „Бі“. Д-р Андрейко студіював чотири роки в колюмбійськім університеті в Ню Йорку фільософію, а потім переїхав на медичні студії в Берліні, де скінчив медичний виділ і одержав степень доктора медичних наук. Після того д-р Андрейко працював рік у берлінських шпиталях, а останні два роки в шпиталях у Ню Йорку.

Виборчі висліди до сойму.

ДРОГОБИЧЧИНА.

Як відомо, дрогобицький повіт належить до стрийської виборчої округи, яка при останніх соймових виборах втратила два українські мандати. На листу Українського й Білоруського Виборчого Бльоку впало при цих виборах у дрогобицькім повіті 3.020 голосів більше, ніж на давню „вісімнацятку“, при чому треба завважити що при минулих виборах при тутешнім повіті листа українських радикалів і соціяльних демократів одержала зникаючу скількість голосів, тимбільше, що в тутешнім повіті радикали не мають своєї партійної організації. Теперішній приріст голосів виказують первавжно громади, які при попередніх виборах віддали найбільше

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 13. ГРУДНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ. 79)

МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

Нема сумніву, що я сам ніколи не зважився би зірвати з цією жінкою, але тепер, коли ланцюх був уже розірваний, я відчув невимовну полекшу. Я нагадував людину, що хоче вмерти від вуглевого чаду і в останній хвилині, коли вже запізно, коли дим душить її і знесилює, починає жалувати свого вчинку; тоді надбігають сусіди, розбивають двері, впускають до кімнати свіжого повітря і бідолашний самогубець пе його з насолодою, щасливий, що ще живе, і обіцює, що ніколи вже більше цього не зробить. Так само і я після пяти місяців морального чаду, почав втягати в себе повними ніздрями свіже, цілюще повітря чесного життя, наповнював ним свої легені та божуся, що я не мав охоти завертати до давнього життя...

А проте Якимцьо не міг повірити в це і ніякі присяги не були би його переконали в щирості моїх слів... Сарака! я допік йому добре!

Цей перший спільний вечір ми провели в хаті, при ватрані, наче в зимі, бо кімната була вогка, а мряка із саду аж кости ломала. Зрештою, коли на чоловіка находить сум, приємно мати при собі трохи тепла...

Якимцьо працював — рахував. Купець від заліза почав підчас його неприсутности сам вести свої книги і з цього вийшла така плутанина між „має“ і „винен“, що тепер треба було цілого місяця праці, щоби завести між цифрами порядок. Очевидячки я радо почав помогати Якимцеві. Але сині метелики нічого не розуміються на аритметиці і після години мого сліпання над касовою книжкою рябою від червоних рисок і закарлючених ієрогліфів я мусів плюнути на свою мазанину.

Зате Якимцьо справлявся з цією каторжною роботою чудово. Він залізав сміливо в нетри цифр і не лякався найдовших кольон. Врядиходи переривав працю і затрівожений моєю мрійливою мовчанкою питався:

— Правда, що нам тут добре? Хіба, що тобі нудно?...

Мені не було нудно, а сумно, що він так мучиться і я відповідав гірко:

— Навіщо-ж живу на цій землі? Я не вмію нічого робити своїми руками... Навіть не можу заплатити за те місце на землі, яке дістав я, щоби користати з щедроти сонця. Умію тільки замучувати людей і витискати сльози з очей, що мене кохають...

Я думав про чорні очі і глядів з болем на позолочене пуделко, яке Якимцьо умисне поклав на вежу стоячого годинника.

Чого воно не пригадувало мені це пуделко! Яку проповідь почув я від нього з висоти цього бронзового педесталю! „Чорні очі віддали тобі своє серце, а ти що зробив з ним?“ — казало воно — ти віддав його пожерти звірюкам... Адже його зїла Біла Зозуля...“

А я зберігши ще зерно надії на дні душі пробував покинути до життя та розбудити моїм віддихом усі ці давні хвилини щастя власноручно вбиті. Я повторяв собі: „Так, зїла Біла Зозуля! зїла!...“ Цей довгий мелянхолійний вечір проведений при вогні, серед праці та мрій, дає нам досить ясний образ початого нами життя. Інші дні були подібні до цього першого... Очевидячки мріяв не Якимцьо. Він просиджував по десять годин денно над книгами, пірнувши по вуха в цифрищах. А я за той час піддержував огонь у печі та промовляв до золоченого пуделочка:

— Порозмовляймо трохи про чорні очі, добре?

Розмовляти про них із Якимцем було неможливо. Невідомо з якої причини, але він оминав цієї теми. Не згадав навіть словом Пиррота. Ні словом... Тому я мусів вдоволитися гутіркою з пуделком.

Коло полудня, бачучи, що він стратив голову в книжках, я підходив навшпиньки до дверей і казав: „До побачення, Якимцю!“ Він не питав мене ніколи, куди йду, але з його нещасливої неспокійної міни та тону: „Ти йдеш?“ я бачив, що він не має до мене великого довіря. Він вічно ще думав про ту жінку: „Коли він зустрінеться з нею, ми пропали“.

Хто знає? Може й думав вірно. Може якби я був побачив ще раз ту спокусницю, то піддався би знов її впливові — її золотоволосій гриві і білій близні в кутку уст... Дякувати Богові, я не побачив її більше. Імовірно якийсь добродій від 8-ої до 10-ої заступив їй Дані-Дэна і я ніколи вже не чув ні про неї, ні про Білу Зозулю.

Одного вечора, коли я вернувся із своєї звичайної таємної прогульки, я ввійшов до кімнати із радісним окликом:

— Якимцю, слухай! маю добру новину — я найшов місце! Від десяти днів, не кажучи тобі нічого, я вже свої золі сходив за ним... Нарешті! маю посаду. Від завтра вступаю до школи Улі, на Монмартрі, як вихователь одної кляси, це зараз недалеко нас... Буду там зайнятий від 7-ої зранку до 7-ої вечір... Весь день не буду тебе бачити, але бодай зароблю на себе і не буду для тебе таким тягарем...

Якимцьо підніс голову зпонад цифр і відповів мені досить холодно:

— Признаю, що добре робиш, коли хочеш мені допомогти... Утримати хату самому було би для мене за тяжко... Зрештою сам не знаю, що зі мною, але від якогось часу почуваю себе пособачому...

Страшний приступ кашлю не дав йому докінчити речення. Випустив безрадно перо з рук і кинувся на канапу...

(Продовження буде.)

голосів на „вісімнацятку“, а позатим кілька сіл з домішкою москвофілів та сельробів, а саме: *Більче, Баня Котівська, Брониця, Доброгостів, Добрівляни, Довге коло Підбужа, Дрогобич, Грушів, Горуцько, Кропивник Новий, Летня, Літиня, Лястівки, Лужок Долішній, Модрич, Михайлевичі, Медвежа, Орів, Попелі, Ролів, Рихтичі, Східниця, Солонсько, Тустановичі, Вацовичі і Воля Якубова.*

Ось вислід голосування на нашу листу в поодиноких громадах, в яких він досі відомий, бо в деяких з них не оголошено остаточного висліду: Баня Котівська 320, Більче 507, Болехівці 170, Борислав 650, Брониця 222, Бистриця 223, Дережиці і Монастир Дер. 312, Доброгостів 619, Добрівляни 150, Довге коло Медини 132, Довге коло Підбужа 150, Дрогобич 2399, Гаї Нижні 370, Горуцько 676, Грушів 489, Губичі 430, Ясениця Сільна 83, Колпець 105, Кропивник Новий 362, Кропивник Старий 145, Криниця 285, Летня 233, Лішня і Монастир Ліш. 158, Літиня 572, Лужок Долішній 115, Мединичі 192, Михайлевичі 218, Модрич 411, Мразниця 417, Найдорф 44, Медвежа 305, Опарі 114, Рінчиці 260, Орів 1000, Підбуж 363, Почаєвичі 9, Попелі 829, Раделичі 18, Раневичі 89, Ролів 157, Рибник 11, Східниця 533, Слонсько і Далява 166, Смільна 118, Станиля 75, Солець 431, Старе Село 48, Стебник 195, Трускавець 661, Тустановичі 1066, Тинів 108, Уличне 850, Унятичі 294, Урож 260, Вацовичі і Снятинка 340, Винники 20, Воля Якубова 370, Вороблевичі 362, Залокоть 34.

В Болехівцях і Гаях Нижних доручено членам ком. підписати невиповнений протокол. В *Добрівлянах і Летні* виповнено протокол олівцем. В *Гаях Вижних* не допущено наших мужів довіря, а перед перечисленням голосів видалено наших членів комісії, таксамо в *Гаях Нижних*. Видалено теж наших мужів довіря в *Грушові*. В день виборів у *Лішні* арештовано членів комісії Михайла Фрайта і Теодора Настьошина, в *Опаці* заарештовано членів комісії о. Олександра Тимкевича і Стася Дуба, в *Смільні* члена комісії о. Грушкевича. Всіх названих арештовано без судового наказу і по скінченню голосування випущено на волю. В *Уличнім*, в однім з найкраще зорганізованих наших сіл, передержано перед виборчим льокалем наших виборців серед дощу до полудня; мущини, бачучи що не діждуться своєї черги, пустили попереду всіх жінок, а самі в числі около 500 осіб по замкненню голосування в 9-ій годині відійшли домів з нічим, не могучи віддати свого голосу.

В справі арештувань українських адвокатів

у Тернополі.

Як ми вже свого часу писали, арештовано в Тернополі дня 22. листопада ц. р. адвокатів Олексу Олійника і д-ра Володимира Лисого, а слідуючого дня ще трьох адвокатів: д-ра Івана Якимчука, теперішнього посла д-ра Дмитра Ладику і д-ра Луку Онуферка під замітом політичної шпіонажі з арт. 1. і арт. 5. розпоряжку Президента з 16. лютого 1928 р., якої вони мали допуститися тим, що від пошкодованих клієнтів спи- сували інформації про так звану пацифікацію. По кількох днях випущено всіх на волю, але слідство проти них за повищий злочин ведеться дальше. Під замітом подібного злочину арештовано також і адв. д-ра Ярослава Селезінку з Радехова і його дружину Ніну Селезінкову, що пересиділи в золочівській тюрмі около півтора місяця. Польська поліція підозрівала й підозріває всіх повищих адвокатів, що вони робили це в тій цілі, щоби пацифікаційні матеріяли переслати за кордон і там використати їх політично проти Польщі.

В повищій справі вніс д-р Василь Панейко з Парижа окрему жалобу до Союзу Народів у Женеві під адресою генерального секретаря Еріка Дрімона (Eric Drumond) з подрібним представленням причини арештувань всіх шістьох названих адвокатів. Тексту тої жалоби не можемо подати з цензурних причин.

Боротьба за свободу слова.

Перше засідання регуляміновоі комісії.

(ік) У звязку з негайним внеском ББ у справі зміни регуляміну нарад сойму, відбулося нині перше засідання регуляміновоі комісії, яка то складається з 15 послів, з них 8 з ББ. Головою комісії голосами ББ став бувш. міністр судівництва Цар, заступником пос. Зайдлер, референтом внеску Подоський всі з ББ. До комісії як представника Українського Клюбу делеговано **пос. д-ра В. Загайкевича** і **пос. д-ра Ст. Барана,** як заступника. Сьогодня брав у комісії участь пос. д-р Ст. Баран, який теж забрав, як один з перших слово. У своїй промові виказав, що головне вістре нового проєкту є звернене головно проти національних меншин, яких число в наслідок уневажнення виборчих лист, чудес над урною і чудес з виборчими протоколами зредуковано до третини числа з попереднього сойму й які можуть, як самостійні національні групи зовсім щезнути зі соймової арени, якщо при слідуючих виборах знову повторяться подібні чуда. Проєкт зміни регуляміну хоче замкнути уста представникам нац. меншин, яких тепер у соймі взагалі є лише 32, замість 87 з попереднього сойму і всі вони разом не будуть у змозі ані зголосити наглого внеску, ані навіть Український Клюб, найчисленніший зі всіх меншостевих клюбів не зможе навіть внести інтерпеляції чи звичайного внеску, тому що рахує 17 послів, коли до внесення інтерпеляції або звичайного внеску треба замість 15, аж 30 підписів. Ця технічна сторона нового регуляміну виміряна рішуче проти національних меншин. Є ще друга політична сторінка проєкту ББ. Цей проєкт надає маршалові сойму право цензурувати посольські інтерпеляції та внески, та викреслювати з них все, що буде вважати за незгідне з посольською присягою або, що на його особисту думку буде мати протидержавний характер. Так само маршал сойму буде мати право не допускати поодиноких послів і цілих клюбів до складання заяв, якщо знова ті заяви будуть на його думку каригідні. На цій підставі будуть неможливі виступи основного політичного характеру, тому що маршал з гори не буде допускати до слова.

Пос. д-р Ст. Баран звернув увагу при цій нагоді на характеристичне відкинення клюбом ББ наглости жидівського внеску в справі забезпечення доступу до важніших комісій сойму представникам неповноправних (себто з числом нижче 11 членів) клюбів нац. меншин. Таке становище клюбу ББ вказує, що саме його проєкт на зміну регуляміну має на меті не покращати справність законодатньої машини, лише наложити каганець на уста послів з опозиції, зокрема українців, проти яких звертається сучасний режім і які тому мусять очевидно висловлювати погляди та займати становище неприємне для уряду і соймової більшости.

На виводи пос. д-ра Барана відповів зараз голова комісії Цар, запевняючи, що внесений проєкт не звертається проти нац. меншин і зокрема проти українців. Таку саму голословну заяву зложив референт, покликуючися на присутність у клюбі ББ „українських“ послів і сенаторів, нібн як на доказ українофільських настроїв того клюбу. Всеодно всі внески опозиції на нинішньому засіданні були відкинені більшістю ББ — 8 голосів на 7. Засідання тревало цілий день до пізного вечора, тому щоби у вівторок предложити вже зреформований регулямін, який в середу перейде вже в третьому читанні, а в четвер вже буде обовязувати сойм.

Сенат.

(ік) На сьогоднішньому засіданні сенату переведено вибір віцемаршалів і секретарів. Всі три віцемаршали і всі шість секретарів вийшли з клюбу ББ. В цей спосіб цілісенька президія є в руках ББ. Одночасно в сенаті, таксамо як у соймі, клюб ББ перевів собі нині негайність внеску на зміну регуляміну і визначив на завтра засідання регуляміновоі комісії безпосереднього затвердження складу комісії пленум сенату. Ендеки зголосили в сенаті ідентичний внесок що й у соймі в справі Берестя.

Равт на Замку.

(ік) На вчорашньому равті, виданому президентом з нагоди відкриття сойму, були присутні лише посли і сенатори з ББ., один посол з Пяста (Міхалкевіч), один зі Стр. Хл. (Кулісевич) і кількох з хадеції. З нац. меншин, з польської ендеції, НПР, Визволення, ППС ніхто не явився. „АВС“ повідомляє, що після равту в замку більшість послів і сенаторів ББ поїхала на раут до шволежерів.

Процес б. посла Васильчука.

Дня 4. ц. м. апеляційний суд у Люблині розглядав апеляційну скаргу б. українського посла Павла Васильчука, засудженого окружним судом у Кельцах на 1 рік вязниці за чинне зневаження лікаря Каси Хорих в Буську. Як відомо, б. посол Васильчук вчинив це в обороні своєї жінки. Обвинуваченого боронили адвокати: Підгірський, Чарнецький і Ретінгер. Апеляційний суд зменшив кару на 6 місяців, а оборона знову внесла спротив.

Ревізії й арештування.

ПОВІТ ЛІСЬКО.

Дня 14. XI. завилася вечором поліція в о. Теодора Варехи у *Волі Миговій*, повіт Лісько, разом із граничною сторожею в числі 8 людей. Поліція обставила навколо парохіяльний дім і переведа в помешканні ревізію та арештувала о. Вареху й відставила його до вязниці в Сяноці. На другий день (15. XI.) після переслухання в суді о. Вареха вийшов на волю.

КАМІНЕЧЧИНА.

При кінці жовтня і в першій половині листопада були в нашім повіті масові ревізії по ваших кооперативах і установах та серед видніших громадян, а саме: в *Батятичах, Стрептові, Желехові Вел., Язениці Руській, Добротворі, Вирові, Сільці, Беньковім, Дернові*, а крім того другий раз у Складниці Повіт. Союзу і його управителя п. А. Шеремети, у якого відібрано картки до голосування, але на другий день повернено. Ревізії були дуже докладні, одначе без ніякого висліду. — В Сільці Беньк. переведено ревізію в о. Івана Пелеха, в чит. „Просвіти“, кооперативі, церковнім склепі, дальше в громадян Миколи Войтовича, Степана Ващука, Семена Демчини, М. Королевича, Петра Бойцуна, Семена Марисюка і Миколи Рочковського. В Дернові у о. Сивенького, в Стрептові у Миколи Малиновського, у Вирові в Петра Карпацького, в Батятичах у студентів братів Бадівських, в Добротворі в читальні, кооперативі та в о. Курилласа й учительки Марії Ґереґа. Останніх обоїх арештовано, одначе по тижневі випущено на волю на основі рішення окружного суду в Золочеві.

—o—

ОСТАННІ ВІСТИ

ДВА ПРИСУДИ СМЕРТИ.

Дня 10. грудня суд присяглих у Чорткові засудив на кару смерти (шибеницю) Анну Крзевську з Іваня Пустого за це, що втроїла оцтовою асенцією свою 3-дневну дитинку. Івана Кушнірчика, обвинуваченого у співучасти в злочині, суд увільнив від вини та кари.

Суд в Перемишлі засудив Марію Щепанську, селянку із Журавиці, на кару смерти за це, що тому 10 літ вбила свого 19-літнього сина. През. держави зменшив їй кару на 15 літ.

ВЛОМ ДО НОТ. КАЦЕЛЯРІЇ.

З 10. на 11. грудня злодії вломилися у канцелярію нотаря Жигм. Стронського в Рожнятові (пов. Долина) та забрали деревляну касетку з векслями вартости понад 10 тис. зол. і кілька завіщань.

САМОВБИВСТВО АДВОКАТА.

У Кремінці застрілився адв. Генр. Бачинський.

ЖІНКА ВМЕРЛА НА ГРИПУ, ЧОЛОВІК КИНУВСЯ ПІД АВТО.

До Львова на медові місяці приїхали після шлюбу в Тисьмениці купець із Хоросткова Як. Вальд і Іда Кац із Тисьмениці. Вона перестудилася в поїзді. Лікар ствердив грипу. Дня 11. грудня молода жінка померла. Вальд із розпуки кинувся на вул. Пекарській під авто. Шофер здержав авто і Вальд зранився лише в голову. Ратункова стація заопікувала Вальда.

З СОКИРОЮ НА ЧОЛОВІКА.

Йос. Горобейчука, що живе у Львові при вул. Пястів 17, жінка поранила сокирою по голові. Раненого відвезли до шпиталю.

ПОЖЕЖА В МАГАЗИНІ „ФІЛІПС“.

У четвер вполудне вибухла у Львові пожежа в магазині фірми „Філіпс“ в будинку Шпрехера при вул. Рутовського. В магазині були рефлектори. Вогнева сторожа вгасила вогонь. Причина пожежі невідома. Шкоди є лише на кількасот зол.

КРІЗА ФРАНЦУСЬКОГО УРЯДУ.

Президент Думерґ предложив сен. Стеґові створити уряд. Стеґ застеріг собі, що дасть оконечну відповідь після нарад із політ. приятелями.

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ ШВАЙЦАРІЇ.

Національне Зібрання вибрало президентом Швайцарії на 1931 р. союзного радника Габерліна. Моттy вибрали віцепрезидентом Союзної Ради.

Як підписувати почтові рецеписи.

Рішення Дирекції Почт і Телегр. у Львові.

П. Григорій Пришляк, господар у Куде-
рявцях, мав у цім році кілька рекомендованих
письм і посилок. По принятому звичаю підпи-
сав рецепіс (очевидно в українській мові) і пі-
сля потвердження громадським урядом хотів ті
посилки відібрати. Одначе почтарка в Милятн-
ні Новім не хотіла видати посилок, доки під-
пис не буде зроблений латинськими буквами
і навіть інтервенція поліції не могла змінити
шовіністичного настрою тої почтарки.

Результат був такий, що один віритель
писав до п. Пришляка, у кого є його вексель,
а з уваги на те, що п. Пришляк листа того
не одержав, вексель запротестовано і п. При-
шляк був наражений на матеріяльні й моральні
шкоди. А що почтарка і з дальшими посилка-
ми поступала в той самий спосіб, то адв. д-р
Степан Федак вніс ім. п. Пришляка жалобу до
Дирекції Почт і одержав від неї відповідь,
яку подаємо нижче до відома цілого нашого
громадянства.

Okręgowa Dyrekcja Poczt i Telegrafów we
Lwowie. L. 17171/5. Lwów, dnia 24. listopada 1930.
Pan Hryhoryj Pryszlak do rąk Pana D-ra Stefana
Fedaka adwokata we Lwowie. Na zażalenie de
praes 17/9 b. r. w sprawie niewydania Panu
wiadomego listu i paczki przez urząd pocz-
towy Milatyn Nowy oznajmia się, że prze-
syłki te zwrócono w międzyczasie, po u-
pływie terminu zalegania, do miejsca nadania, a
mianowicie przed wniesieniem przytoczonego na
wstępie zażalenia. Z powodu utrudnienia w wyda-
waniu przesyłek pocztowych, nadchodzących pod
Pańskim adresem, pociągnięto winnego funkcjonar-
jusza do służbowej odpowiedzialności. Równo-
cześnie pouczono urząd pocztowy Milatyn Nowy,
że umieszczenie na dowodzie odbio-
ru podpisu adresata cyrylicą nie
może stanowić przeszkody w wy-
daniu przesyłki. Dołączony do zażalenia
weksel i kartkę pocztową zwraca się w załącze-
niu. — Prezes: Moszoro w. r.

Замах на міністра в Данії.

Берлін. А. Т. Е. На засіданні данського парляменту у хвилині коли міністр суспільної опіки Штайнке промовляв, якийсь мущина встав на ґалерії і стрілив до міністра, викликаючи: „В імя безробітних!“. Куля вцілила в стелю. Замаховця арештовано, а міністр промовляв далі.

Саботажі в С. Р. С. Р.

Рига. А. Т. Е. В ріжних місцях СРСР майже одночасно були випадки вибухів у складах муніції. В Дарниці під Київом вилетів у повітря склад муніції, при чому знищилось кілька гармат. Коло Минська вибухла порохівня, при чому згинуло 30 вояків. В Баку вибух збірник з газами, а сила вибуху знищила кілька будинків. У фабриці літаків в Одесі була велика пожежа, яка спопелила частину варстатів і 3 літаки. Припускають, що експльозії спричинила контрреволюційна організація.

Новий зшиток Української Загальної Енцикльопедії.

Що є в ньому? — Правопис чужих слів. — Співробітники і передплатники.

Серед виїмково важких обставин, загально-економічної кризи, коли не тільки наші видавництва звільнили на якийсь час нормальний темп появи намічених книжок „Українська Загальна Енцикльопедія“ продовжує систематично почате діло і дає що-місяця новий зшиток.

Ось перед нами новий випуск 6-ий, що охоплює слова від „Волинь“ до „Гидри“. У цих 96 сторінках має 120 ілюстрацій, а між ними кілька великих таблиць, таких як „Волинь і сумежні землі“ „Зоряне небо (всесвіт)“, „Світова продукція вугілля“, „Розміщення вульканів на землі“, „Галицько-володимирське князівство“, „Галичина і сумежні землі“ і „Герби“.

Із так званих „гасел“ звязаних із нашою історією й сучасністю находимо тут назви: галицьких і київських князів Володимирів, Володимир-місто. Волох, Волянський, Воробкевичі, Вороний, Всеволоди, Всенародня Бібліотека України, Всеукраїнська Академія Наук, Всеукраїнський Національний Конґрес, Всеукраїнський Військовий Зїзд, Гаджеґа, Гадяцька унія Гаївки, Гайдамаччина, Галагани, Галицько-Волинський літопис, Галич, Галичина (фізична ґеоґрафія, історія, населення, господарство, промисл), Галушинський, Гамалія, Ганкевичі, Гарасевич, Генеральний Секретаріят.

Із чужих: Волощина, Вольтер, Вольф (8 прізвищ), Вороніж, Воронов, Вріс, Врхліцький, Вундт, Всесоюзний Центральний Виконавчий Комітет, Габсбурги, Гавлічек-Боровський, Гавптман, Гаґа, Газькі мирові конференції, Гаїті, Гайдн, Гайне, Гакслі, Галеві, Гальс, Гамбурґ, Гамільтон, Гамсун, Ганновер, Гартмани, Геббель, Геґель, Гекель, Генрихи, Геракліт, Гердер, Герцен, Гершель і Гессен.

Із загальних важніших термінів: волос, волосник, волоське право, волюміна леґум, воля, вольности (привілеї), вольтаметр, воротар (крікет), воші, враження барв, всесвіт, всмоктування, вугілля, вуглеводні, вугри, вудкарство, вужі, вулькан, вязання атомів, вязниця, гавбиця, гадюка, гайдук, гаківка, гайне-медіна, галівниці, галун, гарбарство, гармата, гармонічний рух, гармонія, гвоздик, гексаметр, гелій, геліограф, геліотроп, гетити і гетьман.

*

Цей новий зшиток приносить одну редакційну новинку, яку — ми певні цього — весь наш інтелігентний загал зустріне із повним признанням. Від букви „г“ і „ґ“ редакція Енцикльопедії рішила передавати **чужі слова** загально-прийнятою у нас транкскрипцією, а не на підставі харківських правил.

Відомо, що коли намічено загальний плян Енцикльопедії, справа зміни правопису находилася в підготовчій стадії і т. зв. академічні правила не були відомі редакції Енцикльопедії. Редакція прийняла зовсім зрозуміло принцип, щоби писати новим правописом. Щойно в процесі праці, коли довелося пристосовувати нові правила, виявилося наглядно, що піти за ними неможливо.

Всяка енцикльопедія має до діла з безліччю чужих слів, які треба пояснювати. Українська енцикльопедія не могла всіх цих слів переписувати латинкою, а мусіла передавати їх вимову. Новий правопис подавав дуже невеличку скількість прикладів, ще й між ними, заводячи відділи і підвідділи, що суперечили собі.

Щойно при редакції букви „Г“ і „Ґ“ мусіли вийти наверх ці суперечности з повною різкістю. Хто переглянув уважно відділ чужомовних слів у харківськім правописі, міг ствердити, що його правила затирають істнуючу в нашій вимові дуже виразну й природну ріжницю між буквами „г“ і „ґ“. Тримаючися цих нових правил треба би галицьким читачам дати майже при кожнім слові відсилач від букви „г“ до букви „ґ“ і навпаки („ґенерал“ дивись „генерал“, „ґрадус“ див. „градус“) не розяснюючи при цьому, яка з двох форм правильна.

Наші єдині авторитетні фільольоґи себто ті, які мають за собою фільольоґічні фахові праці д-р В. Сімович і д-р Ст. Смаль-Стоцький ствердили, що в нові харківські правила попало чимало фактичних помилок, а навіть нісенітниць. Іти за ними або їх поширювати можуть тільки люди зовсім нетямущі в мовознавстві і літературній мові. Не треба шукати кращого прикладу як те, що діється в фільольоґічній секції „Наук. Т-ва ім. Шевченка“, яка прийнявши принципіяльно харківські правила не всилі

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 13. ГРУДНЯ 1930.

ВАСИЛЬ БАРВІНСЬКИЙ.

ВІТЕЗСЛЯВ НОВАК.

(З приводу його 60-ліття.)

(Докінчення.)

Третя доба творчости. — Музично-драматичні твори. — Дрібні твори. — Пантоміни. — Закінчення.

У третій добі своєї творчости дає нам Новак три великі монументальні твори: кантату „Буря“, найбільший свій фортепяновий твір „Пан“ (пізніше інструментований), і кантату „Весільна сорочка“. У творах тих доходить Новак до зеніту композиторської техніки, яка дає йому змогу виявити всецілo могучість свого творчого натхнення у вирішуванні тих складних і глибоких проблем, на яких зосередилася тоді творча увага композитора. Ґенеза тих творів, їх повстання і перші виковання припали саме на час, коли я приїхав у Прагу на музичні студії. Дещо із творів Новака було мені відоме і до того часу, інші твори чув я після приїзду у Прагу, однак цілу силу й велич музичної індивідуальности свого маестра вичув я і зрозумів щойно після премієри „Бурі“ (на слова Святоплюка Чеха). Виніс я тоді враження і воно донині у мене остало, що такий твір можна написати тільки раз в житті. Змістовим підложем твору є знова проблема любови, тим разом на тлі невмолимих елементарних сил природи. Новак вирішив тут усе не тільки з незвичайною драматичною силою, але й по мистецьки скоординував чинники: реальний і символічний. У тому творі виступає знова якнайбільше яскраво те тісне відношення внутрішніх переживань композитора до природи. Велич і могуча гроза моря ділає з непереможньою силою виразу. Природні сили є тут призначенням — „фатум“. Усі людські почуття, всі пристрасти опановані тою думкою — вона уамістовлюється саме в кінцевім могучім хорі.

Твором, який становить, так сказатиб, синтезу всіх тих почувань, що їх висловив композитор у дотеперішніх композиціях, є слідуючий твір Новака — тонова поема для фортепяну „Пан“, з поодинокими заголовками: Гори, Море, Ліс, Жінка і з попереджаючим твір прольоґом. Композиторові не ходило тут про апотеозу царства грецького божка, як рівнож не мав він на меті дати вислів настроям чи характеристиці тих поодиноких сил, якими означені поодинокі части твору. „Пан“ — це чотирочастинна драма, в якій композитор глибоким і не менш мистецьким способом схоплює внутрішню складну звязь тих чотирьох сил. Твір той є інтимною, щирою сповідю модерньої людини із свого відношення — любови до природи, до жінки. Сповідь ту коронує апотеоза жінки як матері.

Музичну поему „Пан“, писану первісно для фортепяну, композитор пізніше зінструментував. Незвичайне богацтво орхестральних виразових чинників надало тій поемі ще більшої релєфности і поглиблення. В „Пані“ заговорив до нас композитор найінтимнішою мовою свого нутра.

У слідуючому творі — кантаті „Весільна сорочка“ — обмежився композитор до більш описового характеру музичної мови, в яку перетопив епічний зміст баляди Ербена. Мотивом катастрофи є тут таємничі сили зла.

Після тих трьох монументальних творів, слідує низка дрібніших, як мала форт. суїта „Exoticon“, пісенний цикль „Eroticon“ та чотири мужеські хори. Вони становлять неначе передишку композитора у переході до нової доби своєї творчости: музичної драми.

Характер і зміст останніх творів Новака вказував недвозначно на це, що композитор мусить вступити на дорогу творчости драматичної. Несподіванкою було хіба те, що саме першим своїм оперовим твором „Zvikovsky rarasek“ (Звіковський дух“) перекинувся він для контрасту у протилежну атмосферу, повну ґумору і комічних ситуацій. Новак засвідчив тут, що його музичній мові не чужий змисл щирого, несилуваного дотепу. Коли торкнемося змістової сторінки нової доби в його творчости, то запримітимо, що Новак перенісся своїми думками і почуваннями в давні минулі чеські часи. У першому оперовому творі шукав композитор душевного відтяження від дотеперішніх важких змістом, складних проблєм, вживаючися в атмосферу, повну ґумору, ба навіть драстичного комізму.

Другий оперовий твір Новака — „Карльштайн“, — що повстав уже в часі воєнної завірюхи, мав іншу причину, чому композитор вглибився в минувшину свого краю. Любов композитора до природи, до жінки, його привязання до простого народу збогачуються проявами новими, дотепер не висловленими у нього в тій мірі: любовю до рідного краю у змислі політичнім. Найкраща доба його батьківщини — із величньою постатю володаря Карла IV. і його твір, замок Карльштайн, символ нової розцвитаючої чеської культури, натхнули Новака до праці над тим, перенятим наскрізь патріотичними почуваннями, твором. Сам композитор зазначив раз, що в дотеперішній творчій праці ніколи не зазнав ще стільки хвиль щирого духового піднесення і глибокого зворушення, як підчас творення тої опери. Любов до батьківщини заняла тепер перше місце в почуваннях композитора.

До вище згаданих опер прилучилися пізніше ще дві нові: „Ліхтарка“ („Lucerna“) і „Дідове завішання“ („Deduv odkaz“). Перша з них чудова „казка-опера“. У змісті обі вони пронизані народніми повірями — чи то про водяників (у першій із названих опер), чи про лісових русалок (у другій).

У хвилях передишки пише Новак дрібні фортепянові чи вокальні твори, як „Молодість“ (збірка чудових фортепянових мініятур для молоді), дальше „Сонатіни“ і цикль дітючих пісень. „Весна“. Всі ті твори присвячені змістово інтимній атмосфері родинного життя.

Після низки опер — привабила увагу Новака пантоміна. Поліфонічне мистецтво Новака, невязане тут людськими голосами, осягнуло на цьому полі свій вершок. Перша із двох пантомін: Signorina Gioventa“ — зображує у сімох образах сумне життя і траґічний кінець писаря адвокатської канцелярії — інтеліґента-пролєтаря, який у своїй хоробливій вдачі не зумів використати радісних моментів життя, своєї молодости.

дати собі з ними ради і щоби залишитися сяк-так їм вірною, мусіла покликати до помочі для виправки тому С аж Володимира Дорошенка.

Залишаючи навіть на боці фільольогічний бік справи, вважаємо, що така загальнодоступна книжка як енцикльопедія мусить брати в першиймірі на увагу потреби та домагань її передплатника. Ніхто з нас не зможе найти в такій енцикльопедії таких загальновідомих слів як „телефон“, коли їх напишемо „телефон“, „Шілер“ коли пишемо „Шіллер“ або „Молієр“ — „Мольєр“. Томуто можна висловити хіба признання редакції нашої першої Енцикльопедії, що вона в пору виправила основну принципіяльну помилку, яка довела би згодом до неодного баламутства і збільшила вже й так чималий правописний хаос.

•

У такім вигляді, як нині бачимо зразки нашої Енцикльопедії, їй не бракує нічого іншого крім піддержки громадянства. Не добродійної, з совісного виконання зобовязань передплатників. Усі ті, що зголосили себе передплатниками і відкладають із тижня на тиждень висилку свого довгу, повинні зрозуміти, що видавництво, яке домагається таких великих матеріяльних коштів, не може рахувати на ніяку посторонню підмогу.

Кількадесять співробітників Першої Української Енцикльопедії жертвують своїм часом, часто й здоровлям, на те, щоби виконати прийнятий на себе громадський обовязок, якого винагорода в формі скромного гонорару не стоїть у ніякій пропорції до витраченої енергії та часу. Широкі кола нашого громадянства повинні брати собі приклад із таких співробітників.

НОВИНКИ

— Попис елевів Інституту ім. Лисенка. Дня 10. грудня ц. р. в салі музичного Інституту ім. Лисенка у Львові відбувся попис елевів тогож Інституту, а саме скрипкової кляси проф. О. Мосничева. У програмі були між іншим твори Генделя, Бруха, Гріга, Дворжака, Бетовена і Мендельсона. Твори ці виконували: Богдан Бак, Евген Козулькевич, Володимир Панасюк, Галя Іванчуківна, Юрко Крих і Степан Огродчік. Фортепянові партії виконали пп. Олена Вергановська, Лідія Шпитковська і проф. Б. Кудрик.

В тому творі композитор вглиблюється залюбки також у політональні та поліритмічні проблєми. Настроєвим протиставленням цеї з музичного боку незвичайно скомплікованої пантоміни є друга пантоміна: „Нікотина“, в якій чернець-братчик, заживаючи табаки, переживає в стані надмірного опоєння наркотиком ряд любовно-комічних пригод. Музична мова цеї пантоміни далеко простіша та не менше шляхотна у виразі й мистецькому враженні, як перша. Обі ті пантоміни є творами, в яких Новак (як висловився в поясненнях) дає вислів своїй розлуці із молодістю. Та свіжість музичної інвенції, яка ціхує оба ті твори Новака, як не можна краще та переконуючо засвідчила, що коли іде про духову сторінку особистости композитора, то йому ще не пора думати про старість.

Отсим міг би я й закінчити цей нарис мистецького профілю композитора. Та не був би він повний, колиб я не доповнив його бодай кількома словами про великого композитора як людину у щоденному житті із своїм оточенням — зокрема у відношенні до своїх учнів. Новак — це людина рідкої всебічної освіти, рідких духових прикмет. Він належить до того роду людей, у яких природна скромність підчеркує тільки укриту велич і шляхотність їх духових прикмет. У сповнюванні своїх обовязків він незвичайно точний, строгий супроти себе, вимагаючий, та заразом рідко приятельський у відношенні до своїх учнів. Не диво, що вони уважають часи студій у Новака найкращим часом у житті, бо педагогічна діяльність Новака кристалізує не тільки музичні спосібности учнів — вона розвиває й оформлює і загально духову їх фізіономію. Не можу на отсьому місці подавати подрібних доказів на те, що я зазначив — про це можнаб писати окрему обширну статтю. Підчеркну тільки, що кожний із його учнів знайшов у ньому у важких хвилях свого життя чи в часах зневіри та душевних конфліктів не тільки людину співчуваючу, але передовсім неоціненого дорадника і помічника. Нехай отже ці рядки будуть скромним доказом правдивого подиву і щирого привязання та вдячности учнів українців до свого великого вчителя, проф. Вітезслава Новака.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Сестри на розмові.

Неділя по вечірні — сам раз на балачку. Роботи нема, до вечері ще далеко, то й можна поговорити, розважити, намітити, розібрати.

Зійшлись в такий час дві сестри, посідали біля стола та почали розмову. Жили вони в однім селі, та ще й у сусідстві, то й не тяжко було зійтися, а що не сварились між собою (що рідко в нас між сестрами буває!) то й не тяжко було почати розмову. Одній на імя „Рідна Школа“, другій „Просвіта“, а село в якім живуть — „Ринок ч. 10“.

— Біда, сестро! — каже „Просвіта“.
— Ой біда! — зітхає „Рідна Школа“.
— А все таки тобі якось лекше.
— Мені?! — дивується „Рідна Школа“.
— Таки лекше. Про тебе цілий рік у часописах: „не забудьте“, „складайте“, „памятайте“, „обовязком кожного“, „кожний українець чи українка знає...“ А про мене тільки раз у рік, як прийде грудень...

— Не перечу, сестрице, що про мене більше зазивів у пресі, але ці зазиви — голос вопіющого... Про тебе раз, але гаразд.

— Бачу — каже „Просвіта“, — що ти так само в блуді, як і богато чужих людей. Місяць грудень — ніби мій місяць, але ніхто собі цього не бере до серця. Кожний, кого спитати, каже: „треба“, але не кожний, до кого звернутися, каже: „прошу дуже“. Як мине грудень, то всі аж віддихнуть з полекшою, а я як обрахую все що люди знесли, то аж ахну. На прожиток не стане, не то щоб ще дещо справити... Возьмім от хоч би сьогорічний грудень. Минає собі як кожний інший місяць... Десь там хтось там щось тим тай тільки. А ніде правди діти — ми з тобою сестро, таки для громади потрібні. Всі про те знають, усі будуть бідкати, як недостатки нас доконають, а з помічю ніхто дуже не квапиться. Маємо ми і свояків за океаном, а й вони начеб щось не теє...

— Мені ще як два роки тому помогли, то я до нині тим дихаю. Нічого нового не справила, але трохи облаталася.

— А я що-року тільки підлатаю чоботи, щоби босих слідів не лишати, як ходжу по селах.

— Може Пан Біг дасть, що буде ліпше.
— Святилось би твоє слово, сестрице.
— Маймо надію в Бозі.
— Дай Господи...

Ще довго сиділи мовчки, тільки зітхали те одна, то друга і похитували головами.

Дванадцятий день грудня, місяця „Просвіти“, хилився до сну. Чорні тіни окутували кімнату, а чорні думки голови сестер.

Галактіон Чіпка.

Попис цей випав зовсім удачно. Численно зібрана публика не щадила признання молоденьким виконавцям.

— Український Науковий Інститут у Варшаві зачав свою діяльність. „Вядомосьці Українське“ (варшавський пресовий бюлетен) повідомляють, що Український Науковий Інститут у Варшаві вже розпочав свою діяльність. Дня 2. XII. там відбувся виклад проф. О. Лотоцького п. з. „Автокефалія“, а дня 9. XII. виклад проф. Кордуби п. з. „Початок українського народу“ та проф. Мацієвича про колективізацію на Вел. Україні.

— Святочний Вечір у честь дир. Заячківського. В неділю 14. ц. м. в год. 7. вечором уладжує „Сокіл-Батько“ Святочний Вечір у честь свойого голови Заячківського Миколи з нагоди 60-ліття його уродин. Хто не одержав запрошення, може зголоситися в канцелярії „С-Б“ або при вході на салю.

— Тринацята пенсія. На новий рік всі робітники й урядовці громадських урядів дістануть 50 проц. місячної платні як новорічний додаток, або т. зв. „тринацяту пенсію“.

— Смерть польського генерала. У Варшаві помер у 65 році життя б. адютант маршала Пілсудського, генерал Іван Яцина, який свого часу був також шефом військової місії в Парижі.

— Дивна катастрофа поїзду. Коли поїзд, що переїзджав з Ужгороду до Бречина, опинився під горою недалеко Ворошки, нагло обірвалася скеля і покотилася на задні вози цього поїзду та засипала їх. Кілька возів скотилось з моста вводу, при чому згинув один залізничник, а двох пасажирів смертельно поранені.

— Ватикан видає журнал. У Римі почне виходити ілюстрований двотижневик „Ватикан“. Головним редактором цього журналу буде Вартоломей Ногара. Журнал міститиме ілюстрації та статті виключно із життя папської держави.

— Утопив дитину. В італійськім селі Авеліні купець Антоліно мав двоє дітей: старший син був здоровий, а молодша дволітня дитина все хорувала і плакала. Купцеві обридло опікуватись хорим синком і він казав старшому синові віднести молодшого брата на подвіря та вкинути до криниці. Хлопець послухав батька і втопив дитину. Поліція вела три місяці слідство, а вкінці арештувала жорстокого батька, який признався до вини.

— Подружє щастя гірше як вязниця. До віденської поліції зголосилась одна жінка, яка просила, щоби її арештувати за те, що вона вбила дитину. Її арештовано, але слідство виявило, що вона ніякої дитини не вбила. Опинившись перед судом, ця жінка зізнала, що вона справді нічого не винна, але її чоловік бив її щодня і вона, не маючи де скритись від чоловіка, обдурила поліцію, щоби тим чином посидіти в арешті.

— Сліпа Теміда. В жовтні минулого року суд у Бреславі засудив пекаря Германа Поля на 10 літ вязниці за вбивство своєї любовниці, хоч він обвинувачений весь час зізнавав, що він нічого не винен. Його засуджено тільки на підставі здогадів, що його любовниці не міг вбити ніхто інший тільки він, а підозріння збільшувалось і тому, що Герман Поль жив із убитою потім дівчиною у вічній незгоді. Засуджений пекар приняв кару і відсидів уже півтора року у вязниці, аж на днях виявилось, що він нічого не винен. А сталось це так: Відомий у тому місті бандит Шівек убив свою жінку і ще одну дівчину, а суд засудив його на кару смерти. Коли присуд мали виконати, серце Шівека сокрушилося і він признався, що це він убив і любовницю Герм. Поля, щоби ограбити її. Шівека повісили, а Германа Поля зараз випустили на волю, ще й заплатили за втрачений час у тюрмі.

— Магараджа у Відні. До Відня приїхав володар гіндуської провінції Бігар, магараджа Ягамед Прасад Сінга. У порівнанні з іншими магараджами, він живе „скромно“, тому з ним подорожують не сотні слуг, але тільки секретар, 4 слуг і два кухарі. Магараджа замешкав у готелі „Імперіяль“ і задержиться у Відні цілий тиждень. Він ходить віденськими вулицями у національнім строю гіндуського князя і звертає на себе увагу публики, особливо жінок, бо магараджа знаний зі своєї вродливости.

— Зубков умово хорий. Французька преса подає, що шваґер б. цісаря Вільгельма Олександер Зубков занедужав умово і що його перевезено до лічниці. Можливо, що Зубкова помістять в домі божевільних.

— Везли алькоголь. В місяці листопаді ц. р. прогібіційна поліція затримала на морі 28 узброєних кораблів, якими англійські пачкарі перевозили до Америки алькоголь.

— Друкарський чортик. У вчорашній вступній статті в 20-ім рядку з гори пропущено слово „браку“ і речення вийшло трохи дивне: „маємо... людей, які можемо закинути все, крім (браку) громадянської чесности“. Правда, що досі ще не траплялося, щоби комусь робили закид з того, що він чесний, але є в нас люди, які не люблять читати слів, щоби розуміти їх справжній зміст, бо воліють сваритися за слово.

—o—

З судової салі.

Присуд у процесі д-ра Томашівського.

Серед великого зацікавлення публики, що виповнила салю по береги, прочитано дня 11. ц. м. в 2. год. попол. присуд, яким обвинуваченого д-ра Томашівського засуджено за провину затримки векслів і за ужиття зброї в цілях намаганого вбивства **на 6 місяців вязниці** з завішенням на 3 роки. Оборона внесла проти присуду спротив.

Куток мови.

Літер.-Наук.-Вістник, кн. XII. На одній сторінці подибуємо там „програма“, „програм“ і „програма“; ніде не подибуваму в нас транскрипцію (з московська): „фашізм“ і „цітовання“ (послідовно треба би писати „шінка“ замість „шинка“); польонізми „з узнанням“ (зам. признанням), „здолала збудити“ (зам. встигла, зуміла); та часопись зам. той часопис; наскрізь польська фразеольогія: „хіба її виповідження як раз тепер не значить признання рації „Часові“? „А крім того не слушно (?!) заколисувати себе надіями“... Чисто граматичні похибки: „Ще гіршу прислугу віддають ті, хто (!) попадають(!) в паніку“... Чисті москалізми: „шість літ на зад.“ Звичайні жаргонові польські фрази „Критикам ходить не про бештання“ („ходить про“ — взагалі нісенітниця). Правила якогонебудь одноцільного правопису взагалі не істнують у „Літ.-Наук.-Вістнику“: пишуть там напереміну „сей“ і „цей“, в „відношенню“ і „відношенні, „в останних часах“ і в „останніх“; „що до“ в значінні: сказав, що до нього не піде і „що до“ в знач. дотично, що торкається, щодо і т. д.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС“. „УПИР В ОПЕРІ“, тонфільма з Льон Чанеєм.

Давна фільма ще раз перероблена на тонову. Кримінальна історія, що нагадує перші фільми з Гудінім і Перль Уайт —: чорні маски, підземельні пастки, вкрадені кимсь за щось тайні папери чи брилянти, присяга помсти складена святочно в обличчі кровожадної смерти...

Текст до неї дав Гастон Леру, суперник Конан Дойля. Причандали такої літератури залишилися ті самі, що за часів Евгена Сі, Габоріо, Дюма автора „Графа Монте Крісто“. Кримінальні пригоди не перестарілися досі як кримінали, злочинці та жадоба сензації. Неодин знуджений солодкавими балетами і сентиментальними американськими піснями воліє перевірити на собі, чи упирі на білім простирали роблять ще на нього враження. Коли такого упиря грає такий актор як Льон Чаней, чуємо на хребті дрож, яка проходить по тілі його невинної жертви — молодої дівчини, коли глянула на його страшне обличча.

„Дзвонар із Нотр-Дам“ і „Упир в опері“ два безсмертні типи цього великого артиста, що дав у новій формі мистецтва: у кіні приклади, що можна добути із його найбільше своєрідного засобу — самої міміки. *м. р.*

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 11 XII. п р нагдо прима експортове солене 4.70 зол., масло прима бльокове несолоне 4.70 зол., літра молока 0.34 сотиків, літра сметани 1.50 зол., копа яєць 11.80 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Пятниця, 12. грудня, година 7.30 веч. „Кордіян“.
Субота 13. грудня год. 3.30 попол. „Дімок трьох дівчат“.
Субота, 13. грудня, година 7.30 веч. „Аіда“.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):
Пятниця, 12. грудня, година 7.30 веч. „Корневільські дзвони“.
Субота, 13. грудня, година 7.30 веч. „Доротея Ангерман“.

Малий Міський Театр:
Пятниця, 12. грудня, година 7.30 веч. „Перфуми моєї жінки“.
Субота 13. грудня, година 7.30 веч. „Перфуми моєї жінки“.

Театр Новин (в салі кіна „Кольосей“):
Пятниця, 12. грудня, год. 7.30 веч. „Ровчин проф. Питля“. Знижки важні.
Субота, 13. грудня, година 7.30 веч. „Ровчин проф. Питля“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Син білих гір“ і додатки.
ГРАЖИНА: Звукова фільма: „Липарі кохання“.
ЛЕВ: Звукова комедія: „Чар Мексиканки“ і звукова драма: „Знайома з вулиці“.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Гаї Танг“ (Анна Мей Вонг).
ОАЗА: „Проклін крови“.
ПАН: Симфонія зимсеця (Грета Гарбо, Джон Гільберт)
ПАЛЯС: Звукова фільма: „Опир в опері“ (Льон Чаней).
ПАСАЖ: „Країна безправя“ і додатки.
ПРОМІНЬ: „Чотири чорти“.
ФАТАМОРГАНА: „Дівчина з пекла“.
ХИМЕРА: „Чорт в шовках“ (Іван Петрович).
УМІЛЕВЕ: Три пристрасти і Чорне кохно.
УЛІХА: „Зведена любка“ (Рене Адоре) „Мовті на вогненому змії“.

Програма радіо.

Пятниця 12. XII. 1930.

Варшава (1411,7) 17.45 Концерт сеньської орхестри. **Гельсінгфорс** (221,4) 17.15 Сольо на акордіоні. **Льондон** (356,1) 13.00 Концерт. **Берлін** (419) 17.50 Оперетковi арії. **Харків** (426) 16.00 Концерт. **Стокгольм** (435.8) 19.20 Радіоорхестра. **Рим** (441,2) 12.45 Радіоквінтет. **Прага** (486,2) 19.20 Скрипковий рецитал Ріхтерової. **Брюссель** (508,5) 16.0 Радіотріо. **Відень** (516,5) 17.30 Програма для молоді. **Будапешт** (550,5) 17.25 Відденські пісні. **Ленінград** (1000) 16.00 Концерт. **Москва** (1481) 9.30 Концерт.

Субота 13. XII. 1930.

Варшава (1411,7) 20.30 Жидівська музика. **Гельсінгфорс** (221,4) 19.15 Оперетка. **Льондон** (356,3 14.00) Національна програма. **Берлін** (419) 6.30 Концерт. **Харків** (426) 16.0 Концерт. **Прага** (486,2) 19.20 Орхестра дута. **Медіолян.** (500,8) 16.15 Музичні продукції. **Відень** (516,5) 12.00 Капеля Ігера. **Будапешт** (550,5) 9.15 Солісти. **Ленінград** (1000) 16.00 Генеральна музика.

Оповістки

За оголошення редакція не відповідає

Український Наддніпрянський Хор під проводом Дмитра Котка (в складі 24 муж. голосів, виступить у Львові в салі Лисенка (Шашкевича 5) в понеділок, дня 15. XII. ц. р. з одинокою прощальною програмою. 1047 3—5

Абітурієнти Акад. гімназії з 1910 р. зложили через проф. С. Гайдучка з нагоди свого зїзду в дні 8. XII. 1930 на викупно „Українського Городу“ 165 золотих і 64 сот. зол. — За цю жертву щиро ім дякує Сокіл Батько. 1059

Загальні Збори Кружка У. П. Т. „Рідна Школа“ в Рогатині відбудуться в суботу, 20. грудня 1930 в год. 2. пополудні, в будинку „Української Повіт. Каси“ в Рогатині. — Старшина.

Загальні Збори Батьківського Кружка при Філії Акад. Гімназії відбудуться в неділю, 21 грудня ц. р. в годині 11-ій рано в гімназії. — **Виділ.**

На „Фонд Ветеранів“ зложили на руки п. Павла Матвєя з Дрогобича: пп. Ю. Сасик зол. 10.—, М. Кивацький 6.—, інж. М. Деминчук і дир. І. Яворський по 5.—, Е. Іванчук 4.—, О. Стецик і К. Шурко по 3.—, інж. В. Батицький, А. Дуда, інж. Р. Кулицький, Р. Левицький проф. П. Лопата, о. М. Плахта, А. Пятницкий, інж. Б. Антонович, Ю. Літинський, Ю. Максимчук, Ю. Пилько, А. Добош і О. Зборовський по 2.—, І. Лейбич 1.50. Ф. Кульчицький-Ручка, Д. Кульчицький, о. В. Майба, П. Матвєя, Б. Мушкевич, І. Качмарик і А. Лейбич по 1.—, М. Іванчукова і І. Лабанців по 0.50. — Разом зол. 71.50.

На Рідну Школу зложили Вп.: Наталія і Арсен Волосянські з Золотого Потока 10.— зол. замість квітів на могилу бл. п. Олекси Яреми; професор Степан Скоробогатий 30.— зол. як надзвичайний даток; Кирло Сальо з Львів 11.42 зол. зібраних на весіллю п. Стефи Стебельської в Ролеві; Стефан і Юстина Бріді в Туднові 25.— зол. замість вінка на домовину батька бл. п. Корнеля Даниловича з Чагарів старозбаражських. — Вп. Жертводавцям складає щиру подяку **Головна Управа** 1060

Подяка. Оцим приношу велику подяку українському громадянству м. Сарн і околиць за його матеріяльну, а головно моральну підтримку моєї дружини, коли наша донечка боролась поміж життям і смертю, а я перебував за гратами рівенської вязниці, посаджений туди сарненським старостом на 6 місяців. — А також сердечно дякую п. адв. Багрянівському в Рівнім і п. адв. в Сарнах Вишнівському за їх енергійну працю для мого скорого звільнення. — **Василь Расевський.**

Ширші сходини — членів Жіночого Спортового Клюбу „СТРІЛА“, відбудуться дня 13. XII. 1930. год. 19. в домівці С. У. Підвале 7/І. — На деннім порядку реф. проф. Степана Гайдучка — п. з. „Фізичне виховання — Европа і Українська Жінка“. — О численну участь просить **Виділ.** 1065

„Інтелігенція на роздоріжжу“. — Заходом Жіночого Кружка ім. Ганни Барвінок відбудеться вдчит на цю тему Д-ра Дмитра Донцова в неділю, 14-го п. р. в 6-ій годині вечором в салі „Укр. Бесіди“ (Рутовського 26). — Вступ за добровільними датками. Просимо о численну участь. — **Старшина Кружка.**

Кооп. Український Театр у Львові Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові. 881

Любачів:
13. XII. „Гарна Олена“.
14. XII. „Долія“.
Яворів:
15. XII. „Паяцик“.
16. XII. „Меді“.
17. XII. „Церковна миш“.
18. XII. „Циганка Аза“. Пополудні.
19. XII. „Маруся Богуславка“.
20. XII. „Долі“.
21. XII. „Гетьман Дорошенко“.

Управа Театру просить ласкаво українське громадянство Яворова о приміщення дружини Театру в складі 30 осіб. Список артистів подано до Пов. Торговельної Спілки.

Присилайте передплату!

Різні оголошення

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКАРСЬКИЙ ЗАВОД буде наново направлений у найбільшім годинникарськім робітні **Івана Зельтенрайха** в Л. на пл. Марійська ч. 5 — 3 поверх. Просимо ремонт присилати почтою — Староводні жіночі годинники перероблюємо на ручні. 437

ХТО ГЛЯДАЄ жінки, вжної, симпатичної, господарної з 2 вних особами, найрадше учителя від 40 до 50 літ (вдівців не виключено), хочби з 2 ма деньними дівочками, нехай зголоситься тільки зі знимкою до Адміністрації „Діла“ під „Тихе щастя“. 1057

ІНТЕЛІГЕНТНА особа, вдова по священику, яка розуміється добре на веденню господарства, пошукує заняття — Зголошення прошу слати до Адміністрації „Діла“ під „Заряд“. 1061

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИННИКИ поручає дешево Домбровські-Розважевскі, Львів, (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні услівя. 888 4 ?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Загальні Збори

Товариства „Українська Бесіда“ в Станиславові

відбудуться дня 21-го грудня ц. р. в комнатах Т-ва при вул. Голуховського ч. 20. в год. 18, а осн льки не буде комплету в год. 19. з таким денним порядком:

1) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
2) Звіт з діяльности Виділу.
3) Звіт касовий.
4) Звіт Контрольної Комісії.
5) Вибір нового Виділу.
6) Внески і запити.

Після Зборів дипитапія часописів.

1058 **Виділ.**

Загальні Збори

Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові

відбудуться дня 28 грудня 1930 р. в год. 10. рано в Музею Товариства при вул. Чарнецького ч. 24 з таким порядком:

1) Відчитання протоколу з попередніх Зборів. 2) Звідомлення з діяльности Виділу за рр. 1926—1930. 3) Звідомлення Контрольної Комісії. 4) Уділення абсолюторії. 5) Вибір нового Виділу. 6) Справа Белезуї. 7) Внесення на інтерпеляції.

ЗА ВИДІЛ:

Студинський. 1056 **Цегельський.**

Подяка.

Отсим складаємо щиру подяку Вп. П. послові Д-р Загайкевичеві за безкорисну опіку нашою справою в часі арештування нас від 14. жовтня до 28. листопада ц. р. в перемиській тюрмі. Так само щиро дякуємо Вп. П. Біликам з Берізки, які пригоубили до себе по батьківськи, наші полишені без опіки малі діти, та при помочі добрих парохіян посвкладали порозкидане збіжжя і опікувалися весь час нашого арештування нашою господаркою.

1055 **Зиновія і о Михайло Гуки**
Іскань 7/12 1930.

НАКЛАДНЯ SCHERL У БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв така:

BERLIN SW 68. Zimmerstrasse 35—41.

В переписці треба зазначувати:

Ausland-Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490) Почтове конто у Берліні: **Berlin, N-o 3.111.** 54 ?

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг (пояснення невіч) та лічарської косметики

ординує в скірних недугах
1 т. д. від год. 8½—10, 14—16.
в косметиці від 10—11 і 16—18
в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепаратний жданьі.

ЛЬВІВ, вул. Сикстуська ч. 22, ІІІ. п. (біля Нар. Гостинниці)

Вхід до вжитку Телефон 38-96

Дентист ЯКІВ НАСС

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. ІІ. п. Телеф. 65—73.

Безболісно пльомбує, лічить і виймає зуби. Скріпляє розхитані зуби, робить штучні зуби в каучуку, золоті, платині і білім золоті найновішими системами. Пацієнтів з провінції полагоджує в найкоротшому часі. — П. Т. Урядникам і студентам знижені ціни. 994 5—5

До ч. 5619/30.

Комунікат.

в справі прилюдної збірки „Дару Просвіті“ на терені львівського Воєвідства.

Львівське Воєвідство рішенням з дати 3-го грудня 1930 р. до ч. 195 (квест.) дозволило на переведення прилюдної збірки „Дару Просвіті“:

1) у Львові дня 7-го січня (перший день Різдвяних Свят) до замкнених пушок при церквах і українських культурних установах;

2) у всіх інших містах, місточках і громадах, де істнують філії, або читальні „Просвіти“, на терені цілого Воєвідства в днях від 7-го січня до 14-го січня включно 1931 року на збіркові листи завіджовані дотичним староством.

Досвід з попередніх років каже надіятися, що Воєвідства в Тернополі і в Станиславові дадуть таке саме звідомлення на переведення збірки. Відписи звідомлення львівського Воєвідства вишлемо усім філіям на терені тогож Воєвідства (для інших по одержанні звідомлення від їх Воєвідств) разом зі збірковими листами та інструкціями для збірщиків. До того часу філії зволять приготовити собі збірщиків, щоби по одержанні збіркового матеріялу можна було приступити негайно до збірки. Збірщики повинні мати „особистий довід“, або військову книжочку, а на випадок браку таких, належить фотографічну знимку даного збірщика на збіркові листи.

Часу до підготовлення збіркової акції доволі. Тому при солідному допомаганні з боку громадянства збіркова акція повинна закінчитися бажаним, добрим висліддом.

За Головний Виділ Т-ва „Просвіта“.

Оголошення.

Торговля з перковними річами Діл торг-пром „ДОСТАВА“ повідомляє отсим своїх членів, що Загальні Збори, які відбулися дня 16. ц. м., рішили виплатити членам з чистого зиску за діловий рік 1929/30 10% дивіденди від уділів і ... % товарових зворотів від тих закупок, до оконаних в часі від 1. липня 1929 року до 30 червня 1930 р. в складах „Доставі“ у Львові, в Станиславові і в Перемишлі, за які належить заплачено готівкою. Проситься членів голоситися по дивіденду і товарові звороти усно або письменно до Дирекції Достави у Львові вул. Домініканська ч. 11, предкладаючи при тім квити сконтрольованих ті рахунки від яких товаровий зворот належиться. Зауважується при тім, що дивіденда і товарові звороти до року за... 1063